

ผลของการใช้ระบบนี้เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศที่มีต่อความรู้ ทักษะ
และการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่

นางสาว บุญเจลา สิริยวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-193-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 10311142

016957

EFFECTS OF USING PRECEPTORSHIP IN THE ORIENTATION PROGRAM
TOWARDS KNOWLEDGE, ATTITUDES, AND SKILLS FOR NURSING
PRACTICE OF NEW GRADUATE NURSES

Miss. Boonchalao Suriyavan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-578-193-2

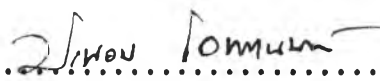

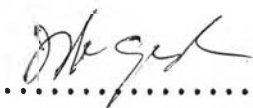
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ระบบพี่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศที่มีต่อความรู้
ทัศนคติ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่
โดย นางสาว บุญฉลา สุริยวรรณ
ภาควิชา พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาณรงค์

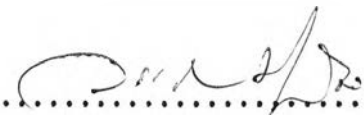
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาณรงค์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุณโชติ)

บุญเฉลา สุริยวรรณ : ผลการใช้ระบบที่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศที่มีต่อความรู้ ทักษะ
และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่ EFFECTS OF USING
PRECEPTORSHIP IN THE ORIENTATION PROGRAM TOWARDS KNOWLEDGE,
ATTITUDES, AND SKILLS FOR NURSING PRACTICE OF NEW GRADUATE NURSES)
อ.ที่ปรึกษา:รศ.ดร.พวงรัตน์ บุญญาอักษร, 286 หน้า.ISBN 974-578-193-2 .

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง
โปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลสำเร็จใหม่ และเพื่อศึกษาผลของการใช้ระบบที่เลี้ยง
ในโปรแกรมปฐมนิเทศ ที่มีต่อความรู้ ทักษะ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่
ตัวอย่างประชากรคือ พยาบาลวิชาชีพสำเร็จใหม่ 22 คน แบ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 11 คน กลุ่มควบคุม
11 คน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ได้จัดสร้างโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบที่เลี้ยงสำหรับพยาบาลสำเร็จใหม่ ของโรงพยาบาล
มหาราชนคร เชียงใหม่ และทดสอบประสิทธิภาพแล้ว

2. ผลจากการนำโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบที่เลี้ยงไปใช้ในการทดลอง โดยเปรียบเทียบ
กับวิธีการเดิมพบว่า

2.1 ผลต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละก่อนกับหลังการทดลอง ในด้านความรู้ ทักษะ
และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ในกลุ่มทดลอง เพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุม โดยเฉพาะด้านทักษะเพิ่มสูงที่สุด

2.2 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง
พบว่า คะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้ระบบที่เลี้ยงและวิธีการเดิมในโปรแกรมปฐมนิเทศ ทำให้พยาบาลสำเร็จ
ใหม่มีความรู้ ทักษะ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลไม่แตกต่างกัน

2.3 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
พบว่า คะแนนความรู้และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
แต่ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะแตกต่างกัน นั่นคือ ระบบที่เลี้ยงและวิธีการเดิมในโปรแกรมปฐมนิเทศ ทำให้
พยาบาลสำเร็จใหม่มีทักษะเพิ่มขึ้นได้

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

BOONCHALAO SURIYAVAN : EFFECTS OF USING PRECEPTORSHIP IN THE ORIENTATION PROGRAM TOWARDS KNOWLEDGE, ATTITUDES, AND SKILLS FOR NURSING PRACTICE OF NEW GRADUATE NURSES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.PUANGRAT BOONYANURAK, Ph.D. 286 PP. ISBN,974-578-193-2.

This research was a two group pretest - posttest designed to develop the orientation program for new graduate nurses using preceptorship concept and to study knowledge, attitudes, and skills in nursing practice of new graduate nurses. Twenty - two new professional nurses were selected as the sample that was divided into the experiment and control group. The major finding were.

1. The preceptorship orientation program for new graduate nurses of Maharajnakornchiangmai hospital was developed and tested for effectiveness.

2. The effects of the implementation of preceptorship orientation program and the conventional orientation program were :

2.1 The percentage of increasing mean score of pretest and posttest on new graduated nurses' knowledge, attitudes, and skills were differ in both experiment and control group. However, the percentage of those score specifically on skills indicated the highest one and the total score of experiment group increased more than of control group.

2.2 The comparison of control and experiment group in both pretest and posttest on new graduate nurses' knowledge, attitudes and skills indicated no statistically significant differences at .05 level. This result showed that there were not different on new graduate nurses' knowledge, attitudes, and skills in implementing of preceptorships and conventional program.

2.3 The comparison of pretest and posttest in both experiment and control group on new graduate nurses' knowledge and attitudes indicated that no statistically significant different at .05 level and it also showed the different at .05 significant level on skills. This study showed that both preceptorship and conventional orientation program were effective in increasing of new graduate nurses' skills.

ภาควิชาพยาบาลศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ สุรยา สุริยาวัน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Puangrat Boonyanurak
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 9 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ สนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่งจากผู้มีพระคุณในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ได้แก่ หัวหน้างานบริการพยาบาล หัวหน้าการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ หัวหน้าการพยาบาลอายุรศาสตร์ หัวหน้าการพยาบาลผู้ป่วยพิเศษ หัวหน้าการพยาบาลผู้ป่วยทั่วไป และหัวหน้าตึกในหน่วยงานดังกล่าวอีก 22 ท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทุกด้านแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณพยาบาลประจำการที่ทำหน้าที่พี่เลี้ยง 11 ท่าน และพยาบาลสำเร็จใหม่ 22 ท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการวิจัยและให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างครบถ้วน ทำให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นจำนวนเงิน 2,500 บาท

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อที่ล่วงลับไปแล้วในขณะที่ผู้วิจัยอยู่ในระหว่างการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ที่เป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างอันมีคุณค่า ตลอดทั้งให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมารวมทั้งพี่-เพื่อน-น้อง ชาวพยาบาลทุกคนที่เป็นแรงใจผลักดันให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นจนสำเร็จการศึกษา

บุญฉลา สุริยารณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหาของการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	9
ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา	14
การปฐมนิเทศ	24
ระบบพี่เลี้ยง	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบพี่เลี้ยง	37
การจัดอบรมพี่เลี้ยง และระบบพี่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศ ...	45
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอน	50
การสอนความรู้และการสอนผู้ใหญ่	52
ความรู้ทางการพยาบาลแบบองค์รวม	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ทัศนคติและการเปลี่ยนทัศนคติ	62
การสอนทักษะ	65
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และทักษะ	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทัศนคติ และทักษะ	69
ทักษะทางการพยาบาลแบบองค์รวม	72
ทักษะการวางแผนและการวางแผนการพยาบาล	79
ทักษะในการสอนและให้คำแนะนำ	82
ทักษะในการติดต่อสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์	84
การพัฒนาวิชาชีพ	88
3 วิธีดำเนินการวิจัย	92
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	92
รูปแบบการวิจัย	93
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	106
การเก็บรวบรวมข้อมูล	115
การวิเคราะห์ข้อมูล	116
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	130
สรุปผลการวิจัย	133
อภิปรายผลการวิจัย	134
ข้อเสนอแนะ	145
บรรณานุกรม	148
ภาคผนวก	
ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงคะแนนผลการประเมินคุณสมบัติเฉพาะของพี่เลี้ยง.....	95
2	แสดงคะแนนผลการทดสอบความรู้ของพี่เลี้ยงหลังการสอบ.....	97
3	จำนวนพยาบาลสำเร็จใหม่ต่อจำนวนพี่เลี้ยงในแต่ละแผนก.....	109
4	ส่วนประกอบของคู่มือพี่เลี้ยง.....	118
5	ผลการประเมินคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะของพี่เลี้ยง.....	119
6	หัวข้อเรื่อง จำนวนชั่วโมง และอัตราร้อยละที่ใช้ในการอบรมพี่เลี้ยง...	120
7	ผลการทดสอบความรู้ของพี่เลี้ยงหลังการอบรม.....	121
8	จำนวนคู่ของพยาบาลสำเร็จใหม่ จำแนกตามเพศ อายุ คะแนนเฉลี่ย สะสมตลอดหลักสูตร และสถานที่ปฏิบัติงาน.....	122
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาล สำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	124
10	เปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยร้อยละคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะ ของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ในกลุ่ม ทดลอง และกลุ่มควบคุม	125
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาล สำเร็จใหม่ ก่อนการทดลอง ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	126
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาล สำเร็จใหม่ หลังการทดลอง ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	127
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาล สำเร็จใหม่ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง	128
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาล สำเร็จใหม่ ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองในกลุ่มควบคุม	129

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา	16
2	กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต	19
3	โมเดลนี้เลี้ยง	34
4	องค์ประกอบของการเรียนการสอน	50
5	การดูแลแบบองค์รวม.....	59
6	แบบพฤติกรรมผู้นำ.....	76